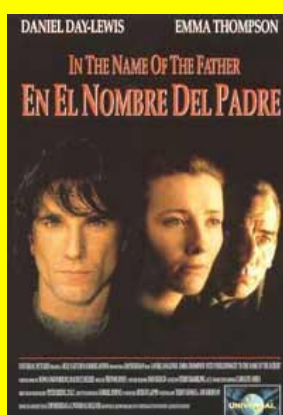

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/enelnombredelpadre.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 11

"1. Tots els acusats d'un delict tenen el dret que es presumeixi la seva innocència fins que no es provi la seva culpabilitat segons la llei en un judici públic, en què se li hagin assegurat totes les garanties necessàries per a la seva defensa.

"2. Ningú no pot ser condemnat per actes o omissions que en el moment que varen ésser comesos no eren delictius segons el dret nacional o internacional. Tampoc no es pot imposar cap pena superior a l'aplicable en el moment de cometre el delict."

Article 11

Dret a la presumpció d'innocència.

En el nombre del padre

(In the Name of the Father)

Any: 1993.

Durada: 133'.

Direcció: Jim Sheridan.

País: Irlanda, Regne Unit.

Edat: A partir de 13 anys.

Argument: Basada en fets reals. En els dies violents en què l'IRA semblava de bombes el centre de Londres, un hippy irlandès es troba en el pitjor lloc en el moment equivocat. Condemnat injustament a cadena perpètua (amb alguns amics i membres de la seva família), el seu cas va representar el més gran error en la història de la justícia britànica.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 5, 7, 8, 9, 10.

Temes: Errors judicials, abusos policials, tortura.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- Són respectades, les garanties necessàries per a la defensa dels acusats? Es respecta la seva presumpció d'innocència?
- Té alguna justificació l'ús de la tortura en casos com la lluita contra el terrorisme?
- Per què sovint és tan difícil que els abusos que de vegades comet la policia siguin aclarits i jutjats, aplicant-se als seus responsables l'eventual pena corresponent?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- A la pel·lícula s'exposa com, en el context de la lluita contra el terrorisme, la policia deté innocents i els tortura fins a aconseguir que confessin haver comès els actes de terrorisme dels que se'ls acusa. Per què hi ha gent que considera que la tortura pot ser un bon recurs per a saber la veritat?
- Per què són importants la presumpció d'innocència i els judicis justos, fins al punt de ser reconeguts com a drets humans fonamentals?
- A la pel·lícula, com de vegades a la realitat, no es reconeix la presumpció d'innocència, supeditant-la als interessos policials i polítics. Quines mesures s'haurien de prendre per tal que aquests casos no poguessin passar?
- El temor i l'angoixa de la ciutadania i el paper dels mitjans de comunicació, demandant resultats immediats, pressionant uns i altres les actuacions de la policia i els polítics, ¿són també determinants de cara a que es puguin produir casos com els de la pel·lícula?
- La pel·lícula està basada en un cas real. Buscar altres històries reals en les quals també s'hagi violat la presumpció d'innocència o s'hagin dictat sentències injustes. Algun d'aquests casos ha arribat també al cine?
- Quan en algun país a causa dels conflictes que hi ha es posa en pràctica una legislació

excepcional antiterrorista, quins són els seus efectes? Es produeix en ocasions, de forma paradoxal, un augment d'atemptats? Atorga als grups armats d'oposició arguments per a legitimar i prosseguir les seves activitats?

● Una societat oprimida i empobrida, amb els drets restringits, com en el cas de la pel·lícula els catòlics a Irlanda del Nord, ¿pot afavorir tant l'emergència de la delinqüència com de grups armats d'oposició, més o menys conscienciats de la marginació i les injustícies existents? Com es poden evitar aquest tipus de situacions?

● La pel·lícula (igual que "En el nom del fill" i "The boxer"), mostra el conflicte irlandès des de la perspectiva de la societat civil: les víctimes innocents, les mares dels implicats, les esposes i fills dels presos o dels morts. És sempre aquesta la perspectiva i la prioritat dels polítics i la policia?

● Existeix algun sistema legal que sigui perfecte? En tots es poden produir errors judicials? Una condemna premeditada d'innocents és un error judicial? Quin dels dos supòsits (l'error o la prevaricació) és pitjor, des del punt de vista de la credibilitat del sistema?

● A Espanya, després de l'atemptat del 11-M no només es va produir un enfrontament entre partits polítics, sinó fins i tot entre associacions de víctimes. Va ser un cas excepcional, o aquest tipus d'enfrontaments en moments tan dramàtics en ocasions es produeix?

● Textos per a comentar (1):

"Durant les dècades dels seixanta i setanta van proliferar a Europa una sèrie de grups terroristes de diversa índole (...) molts Estats europeus van idear autèntiques aberracions jurídiques anomenades en general amb l'apel·latiu de lleis especials contra el terrorisme. El Regne Unit, França, Itàlia o Alemanya van aprovar lleis, del tipus que pretenen aprovar o han aprovat recentment fins i tot el Regne Unit i els Estats Units, en les quals, en nom de la protecció contra el terrorisme, es permetien actes de dubtosa legalitat en una democràcia, com ara l'anul·lació absoluta de qualsevol mínim de drets bàsics per a aquells que eren investigats i arrestats en acolliment a les esmentades lleis. Entre els actes que sense cap tipus de control judicial permetien aquelles lleis parlem de registres, d'escoltes telefòniques, d'enregistrament de converses, de seguiments, de presa de fotografies, d'investigacions en els llocs de treball, l'obertura de correu privat, les detencions preventives i els interrogatoris sense presència d'advocats."

"Un dels aspectes més destacats i condemnable d'aquelles lleis eren les detencions preventives. En aquests països de la civilitzada Europa, que dins de la llavors Comunitat Econòmica Europea es definien com Estats democràtics de dret, les forces de seguretat de l'Estat podien retenir, emparant-se en les citades lleis especials contra el terrorisme, a sospitosos (fundada o infundament) durant llargs períodes de dies i fins i tot setmanes, per a ser investigats i interrogats sense la presència d'advocat i amb total absència de les mínimes garanties d'Habeas corpus.

"Què diferencia els policies de la pel·lícula d'aquells de la Brigada Políticocial de Franco? Ambdós buscaven culpables prescindint de si les confessions eren o no autèntiques, fins i tot si a costa d'això els veritables responsables fugien per a sempre, tot amb l'objecte de mantenir la hipòcrita façana d'ordre i control, sense detenir-se a pensar en la quantitat de vides que arruïnaven pel camí. Es pot esperar això d'una dictadura de tall feixista, en això es basa, però no és de rebut en suposades democràcies de dret com el Regne Unit dels setanta o els Estats Units d'avui, amb els seus "Guantanamo", les seves presons flotants en aigües internacionals amb tortures i crims generalitzats i les seves presons secretes per la 'civilitzada', passiva i còmplice Europa."

"En el seu moment se la va qualificar com a pel·lícula antibritànica i es va crear certa polèmica pel retrat que donava del govern i policia britànics i nordirlandesos. Sens dubte, un argument estúpid a la vista dels fets reals d'aquest i altres casos. Criticar en una pel·lícula les detencions arbitràries, les tortures, les condemnes injustes, els règims corruptes, la justícia incompetent i tots els vicis que existeixen en el nostre còmode sistema de vida és un avís que el que va ocórrer en el passat pot donar-se, de fet s'està donant, en el present i en el futur immediat, i en qualsevol geografia. Aquells que utilitzaven arguments de crítica tan maldestres, no estaven fent res més que confirmar la premissa major que mostrava la pel·lícula."

(1) 39escalones.wordpress.com/2007/04/20/cine-para-pensar-en-el-nombre-del-padre/

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:
(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")
[Article 11, Dret a la presumpció d'innocència](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

■ [Pel·lícules sobre judicis justos](#)